

למפלי עין גדי בכיסא גלגלים

לאחרונה הוכשר בשמורת עין גדי שביל מיוחד שפותח היום את האתר היפהפה הזה גם בפני אנשים עם מוגבלויות. נווה מדבר ללא הגבלה

כתב: דודי גרינבאום, מנהל שמורת עין גדי | צילם: גיא שלף

השביל לא מנותק מסביבתו הטבעית. מרקמו וצבעו משתלבים בנוף, הוא עובר בין הסלעים והצמחייה ומשמר את תחושת הטיוול בטבע. בתחילת השביל מוצב לרשות המטיילים מתקן מי מעיין קרים ולאורך השביל שאורכו כ-400 מטר, שולבו ספסלי עץ לנוחות המטיילים ומלוויהם.

לראות את הטבע מקרוב

בתחילת השביל אפשר לפגוש בעצים ובשיחים המיוחדים לעין גדי, שרובם נשתלו כאן לפני כשמונה-תשע שנים והיום כבר מצלים ומאפשרים לחוש את האווירה המיוחדת של נווה המדבר. בהמשך, השביל מוביל את המבקרים לחורשת עצים בוגרים שאותה מטפחים בשמורה כבר כמה עשורים. בין העצים והשיחים שבצדי השביל ניתן לראות ולהתרשם מכמה מהנדירים בארץ כמו גופנן המדבר ומורינגה רותמית, שנמצאים בישראל כמעט רק בעין גדי ואשר נמצאים בסכנת הכחדה. עוד ניתן לראות שיחי גרויה שעירה שניטעו בעין גדי וגדלים בר בארץ רק ליד מצפה שלם (פרטים בודדים). לאחרונה נשתלו בקרבת המסלול גם צמחים שנכחדו מהארץ - צלף רותמי ומעלה-עשן מדברי.

העצים והשיחים שבסביבת השביל מושכים את בעלי החיים של האזור. קל מאוד לצפות מהשביל בשפני סלע המטפסים על השיטים והשיזפים וביעלים המלקטים פירות ועלים תחתם וליד עצי הזקום; בטריסטרמיות הבאות לאכול מפירות הגופנן ובפרפרים ממוצא טרופי המרחפים סביב עצי הסלודורה.

השביל עובר בין הסלעים והצמחייה ומשתלב באופן מרבי עם הנוף

ברשות הטבע והגנים התקבלה החלטה להגשים את חלומם של אנשים אלו ולאפשר להם להגיע למפלי עין גדי וכמעט לגעת בהם. לאחרונה הוכשר בשמורת עין גדי שביל מיוחד (במימון המוסד לביטוח לאומי), המותאם לאנשים שאין ביכולתם ללכת או שקשה להם ההליכה בשל מוגבלויות פיזיות שונות, והמאפשר להם גישה לחלק מהאתר.

הזכות לנגישות ולנוחות

זה מתחיל כבר במגרש החניה ובמבואה של נחל דוד. המדרכות והשירותים נבנו בהתאם, שולחנות פיקניק מתאימים נתרמו על ידי עמותת נגישות ישראל (קרן תד אריסון) ומהמבואה המרוצפת והמוצללת יוצאים לשביל החדש אשר בו אפשר לטייל בנוחות גם בכיסא גלגלים או עם הליכון.

לפני קום המדינה ועד לשנות השישים, טיוול לעין גדי היה מאתגר וקשה, וכרוך אף בסכנת חיים. המסע הרגלי עם ציוד רב על הגב נמשך שלושה-ארבעה ימים ודרש כושר גופני ואומץ רב. נווה עין גדי היה אז בר השגה רק לצעירים ולחזקים, בעיקר לקבוצות הפלמ"ח ולתנועות הנוער. סלילת הדרך מדרום פתחה את נחלי עין גדי לאלפי מטיילים, ובתחילת שנות השבעים נפתחה גם הדרך מצפון ים המלח, והאתר הפך לאחד המטוילים ביותר בישראל.

עם זאת, עדיין היו אנשים שעבורם הרצון לראות את מפלי עין גדי נשאר בגדר חלום. לאנשים עם מוגבלויות פיזיות לא הייתה, עד היום, אפשרות לטייל בשבילי שמורת עין גדי, אף לא בשביל המותאם למשפחות וילידים בנחל דוד תחתון.

לאורך השביל נבנו פינות ישיבה למנוחה ולהתבוננות

מרפסת תצפית לעבר מפל "הבריכה האולימפית"

מפגש עם בעלי החיים בשמורה. יעלים על השביל

ולהוציא את צינור התפיסה אשר תפס במשך עשרות שנים את מי הנחל במעלה, ולהחזיר לקדמותו את עוצמתו המקורית והמרהיבה של המפל, להנאתם הגדולה של כל המבקרים בשמורת עין גדי.

בעלי מוגבלויות ניתן ליהנות מתצפית מרשימה על המפל התחתון של נחל דוד - מרחק של מטרים ספורים בלבד. כחלק מהסכם שנחתם בסוף 2007 עם קיבוץ עין גדי ניתנה לרשות סוף סוף האפשרות לפרק

לטיול יצאנו

איך מגיעים? על כביש 90 (ים המלח), כקילומטר אחד צפונית לקיבוץ עין גדי.

משך המסלול: כחצי שעה הלך וחזור.

שעות פתיחה: 8:00-16:00, כניסה אחרונה ב-15:00.

מחיר כניסה: מבוגר - 25 ש"ח, ילד - 13 ש"ח.

הערות: בתוך השמורה אין להדליק אש (כולל סיגריות) ולאכול. לרשות המטיילים עומדים שולחנות לפיקניק מחוץ לשמורה, חלקם מותאם לכיסאות גלגלים. הכניסה אסורה לבעלי חיים.

באביב ובסתיו ניתן לצפות בקלות מהשביל גם בעופות הנוודים.

לגעת במורשת

מהשביל החדש יש תצפית מצוינת על מתקני החקלאות הקדומה במדרונות עין גדי - טרסות ובריכות אגירה מהתקופה הרומית-ביזנטית. דווקא כאן, ממרחק זה אפשר להתרשם מהממדים המרשימים של עיבוד הקרקע בעת העתיקה במדבר ומהתנאים הקשים שבהם עבדו החקלאים של היישוב היהודי הקדום. מהמסלול רואים את פתח מערת המפלט מימי מרד בר כוכבא, שבה נמצאו לפני כמה שנים פפירוסים, ראשי חצים, מטבעות, כלי חרס ועוד. וכן רואים את פתחי מערות הקבורה המפורסמות מסוף ימי בית חשמונאי (במאה הראשונה לפנה"ס) שחלק מהממצאים המרהיבים שהתגלו בהן מוצגים במוזיאון ישראל.

לצפות על הנוף

מהשביל ניתן ליהנות מתצפית יפה על חלק מסמלי הנוף הבולטים של נווה עין גדי - הר ישי בצפון, הר צרויה בדרום, מצודות עין גדי וגבעת מעיין עין גדי. ממרפסת עץ שתוכננה והותאמה למבקרים